فصلنامه توسعه اجتماعی (توسعه انسانی سابق)، دوره ۱۹، شماره ۴، تابستان ۱۴۰۴، صفحات ۲۵۶-۲۳۱

مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در ایران؛ مطالعه‌ای از دیدگاه جامعه‌شناسی ورزش

دکتر سید پویا رسولی‌نژاد[۱]، علیرضا ترخان[۲]

تاریخ وصول: ۱۴۰۴/۴/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۶/۱۸

چکیده:

یکی از عوامل بنیادی برای بقای هر جامعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی است. همه افراد، سازمان‌ها و اصناف علاوه بر تکالیف مربوط به حوزه تخصصی خود، وظایفی نیز در قبال جامعه بر عهده دارند که اهتمام به آنها می‌تواند به حل بسیاری از مسائل جامعه منجر شود و حفظ و تقویت همبستگی اجتماعی را به همراه آورد. در این میان، مسئولیت اجتماعی ورزشکاران به‌عنوان یکی از اصناف مهم و اثرگذار جامعه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این پژوهش با هدف بررسی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در ایران و با روش کیفی به انجام رسید. در این پژوهش، اقدامات و فعالیت‌های ورزشکاران مطرح ایرانی ناظر به موضوع مسئولیت اجتماعی و با روش نمونه‌گیری موارد استثنائی در بازه زمانی ده‌ساله ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان داد که اقدامات ورزشکاران در حوزه مسئولیت اجتماعی شامل سه مضمون عمده و فراگیر «کنش‌های خیرخواهانه و حمایتی»، «توسعه اجتماعی و فرهنگی» و «الگوسازی و مشارکت عمومی» می‌باشد. همچنین، اقدامات فردی میزان بیشتری از فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی ورزشی را نسبت به سازمان‌های ورزشی در ایران به خود اختصاص داده است که از ضعف این سازمان‌ها و عدم برنامه‌ریزی مدون و نهادی در سیاست‌ها و ساختار آنها حکایت می‌کند. در پایان، پیشنهاد گردید که نهادهای متولی ورزش کشور در راستای توسعه مسئولیت اجتماعی ورزشکاران، رویکردی برنامه‌محور، نظام‌مند و مبتنی بر آموزش و ارزیابی اتخاذ کنند. تدوین «سند ملی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران»، طراحی مشوق‌های حقوقی و رسانه‌ای، و آموزش مستمر اخلاق اجتماعی از جمله راهکارهایی است که می‌تواند زمینه‌ساز توسعه پایدار و انسانی‌تر ورزش حرفه‌ای در ایران شود.

مفاهیم کلیدی: *مسئولیت اجتماعی، ورزشکاران، کنش‌های حمایتی، توسعه اجتماعی و فرهنگی، جامعه‌شناسی ورزش*

---

[۱] استادیار گروه علوم اجتماعی اسلامی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
sp.rasoulinejad@ut.ac.ir

[۲] کارشناس ارشد جامعه‌شناسی ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران alireza.tarkhan@ut.ac.ir

مقدمه و بیان مسأله

جامعه انسانی مجموعه‌ای از افراد است که با تکیه بر تعامل، همکاری و همبستگی، در مسیر تحقق منافع مشترک و حل مسائل فردی و جمعی گام برمی‌دارند. در عصر کنونی، جامعه مدنی بیش از هر چیزی نیازمند تربیت افراد مسئولیت‌پذیر است تا علاوه بر احساس تعهد به سرنوشت خود نسبت به هم‌نوعان و جامعه خویش حساس باشد که این موضوع سبب بهبود کیفیت زندگی در بخش‌های متنوع جوامع مدنی می‌گردد (*Arena & et. al, 2018*). در این میان، هر عضو جامعه بر اساس موقعیت، توانایی و جایگاه اجتماعی خود، مسئولیت‌هایی در قبال دیگران دارد که به این نوع از مسئولیت‌پذیری، «مسئولیت اجتماعی[1]» گفته می‌شود. در واقع، یکی از عوامل بنیادی برای بقای هر جامعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی است (*Mirmohammadi & et. al, 2018*)، چراکه مسئولیت‌پذیری اجتماعی باعث می‌شود فرد خود را عضوی تأثیرگذاری در بدنه جامعه بداند (*Hinson & et. al, 2017*). با توجه به ایجاد بحران‌های جدید در جوامع امروزی، آن دسته از سازمان‌ها و افرادی که توانایی اثرگذاری در جامعه را دارند، به جهت رفع مسائل و دغدغه‌های اجتماعی دارای نقش و مسئولیت اجتماعی می‌باشند که این نقش‌های پنهان افراد مشهور مورد توجه متخصصان و دانشمندان قرار گرفته است.

مسئولیت اجتماعی در عصر حاضر مفهومی فراتر از وظایف فردی یا حرفه‌ای یافته است. بررسی مؤسسات و افرادی که توانایی اثرگذاری بر جوامع را دارند و می‌توانند در رفع مشکلات مورد استفاده قرار بگیرند، بسیار حائز اهمیت است (*Fu & et. al, 2014*). در این چارچوب، گروه‌هایی چون هنرمندان، فعالان فرهنگی و ورزشکاران، به دلیل جایگاه ویژه‌شان در افکار عمومی، نقش پررنگ‌تری در ترویج ارزش‌های انسانی، حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و تقویت سرمایه اجتماعی دارند. به عبارت دیگر، مسئولیت‌پذیری اجتماعی محدود به سازمان یا افراد خاص نمی‌شود، بلکه افراد ورزشکار و سازمان‌های ورزشی نیز می‌توانند نقش مهمی در این حیطه ایفا کنند (*Bai & et. al, 2019*). در واقع، یکی از حیطه های مورد مطالعه در بحث تاثیرگذاری اجتماعی، سازمان‌های ورزشی و ورزشکاران است. موفقیت ورزشکاران فقط محدود به میدان مسابقات نیست، بلکه بخش دیگری از موفقیت آنان در سبک زندگی و تاثیری که با ارتباطات‌شان بر جامعه می‌گذارند سنجیده می‌شود (*Choi & Rifon, 2007*). این موضوع

[1] Social Responsibility

موجب مطرح شدن بحث الگوی ورزشی - اجتماعی می‌شود، چراکه ورزشکاران شناخته‌شده و موفق با رفتارهای خود می‌توانند در افراد جامعه تاثیر گذاشته و باعث فرهنگ‌سازی شوند.

مسئولیت اجتماعی ورزشکاران به دو صورت می‌تواند بر جوامع تأثیرگذار باشد: اولین بخش شامل اقداماتی است که توسط خود فرد و با حمایت مستقیم شخص در حل مسائل اجتماعی انجام می‌شود و دوم تاثیرات غیرمستقیمی است که رفتار و یا گفتار ورزشکار بر جامعه می‌گذارد، اما به‌طور کلی مسئولیت‌پذیری ورزشکاران تأثیراتی بر سلامت روان، وفاداری هوادارن و اخلاق اجتماعی دارد (*Henderson & et. al, 2014., Lockett & et. al, 2006., Martins & et. al, 2017., Singer, 2016*). مسئولیت‌پذیری اجتماعی از طریق ورزش فقط محدود به جوامع ورزشی نمی‌شود، بلکه سازمان‌های غیرورزشی نیز می‌توانند با استفاده از پتانسیل‌های ورزشی، برای گسترش ارتباطات و شهرت خود استفاده کنند (*Montazeri & et. al, 2017*).

مسئولیت‌پذیری اجتماعی ورزشکاران از فعالیت‌های محیط‌زیستی نظیر حضور دیوید بکهام و و یائو مینگ در کمپین مبارزه با قاچاق شاخ کرگدن، تا مشارکت رونالدو و زین‌الدین زیدان در فعالیت‌های سازمان‌های حامی حقوق بشر به‌عنوان سفیران صلح و نوع‌دوستی سازمان ملل، تا آگاه‌سازی و آموزش در خصوص کاهش استفاده از پلاستیک و جایگزینی محصولات چند بار مصرف توسط معین علی و استوارت براد فوتبالیست‌های انگلیسی تا حتی اقدامات سیاسی و اقتصادی در کمک به مردم جامعه نظیر تلاش‌های مرحوم غلامرضا تختی در حمایت سیاسی از انقلاب اسلامی ایران متغیر بوده است (*Bibikobadi & et. al, 2022: 45*). به‌عبارت دیگر، در حیطه ورزشی پتانسیل‌های مختلفی وجود دارد تا بتوان تأثیرات ورزش را بر جوامع بررسی کرد. طبق مطالعات صورت گرفته که می‌تواند تأثیرات دو چندانی در مسئولیت اجتماعی داشته باشد، بر نقش کلیدی ورزشکاران حرفه‌ای و مطرح تأکید شده است (*Martins & et. al, 2017*). از این‌رو، پرداختن به مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در ایران، نه تنها ضرورتی اخلاقی، بلکه امری راهبردی برای توسعه فرهنگی و اجتماعی محسوب می‌شود.

با وجود جایگاه تأثیرگذار ورزشکاران در جامعه و ظرفیت بالای آنان برای ایفای نقش‌های فرهنگی و اجتماعی، شواهد نشان می‌دهد که مسئولیت اجتماعی در میان بسیاری از ورزشکاران ایرانی هنوز به‌عنوان یک امر جدی، نهادینه نشده است. فعالیت‌های محدود، مقطعی و اغلب نمایشی، عدم وجود برنامه‌های حمایتی و آموزشی در این زمینه، نبود سیاست‌گذاری‌های روشن از سوی باشگاه‌ها و نهادهای ورزشی، و نگاه ابزاری برخی نهادها به

چهره‌های ورزشی، از جمله آسیب‌های اصلی در وضعیت کنونی تلقی می‌شوند. از سوی دیگر، در شرایطی که جامعه با مسائل متعددی همچون فقر، آسیب‌های اجتماعی، بحران‌های زیست‌محیطی و فرهنگی روبه‌روست، می‌توان انتظار داشت که حضور فعالانه و مسئولانه ورزشکاران در این حوزه‌ها، تأثیر مثبتی بر افکار عمومی، جوانان و سرمایه اجتماعی داشته باشد. مسئولیت اجتماعی ورزشکاران باید در چارچوب علم و به شکل اصولی باشد و نیازهای جوامع اولویت‌بندی شود تا با کمک این افراد مرتفع شود. بنابراین، ضروری به نظر می‌رسد که فعالیت ورزشکاران در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی، با تعیین اولویت‌های مشخص و رویکردی اثربخش، تقویت شود. در همین راستا، این پژوهش در پی پاسخ به این پرسش است که وضعیت مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در ایران چگونه است و چه راهکارهایی می‌توان برای بهبود و اثربخشی آن پیشنهاد کرد؟

پیشینه پژوهش

الف) تحقیقات داخلی

بی‌بی‌کبادی و همکاران (۱۴۰۳)، در پژوهشی با عنوان: طراحی الگوی توسعه مسئولیت اجتماعی فردی ورزشکاران حرفه‌ای ایران نشان دادند که در این الگو عوامل علی عبارتند از فرهنگ اجتماعی، جایگاه اجتماعی، تشویق و ترغیب، و فلسفه ورزشی. همچنین عوامل زمینه‌ای شامل رعایت اخلاق، معنویت، حمایت سازمانی، خانواده محوری، و مسئولیت‌پذیری بود. عوامل مداخله‌گر نیز عدم آگاهی، عدم برنامه‌ریزی، عدم حمایت، و محدودیت‌ها را شامل می‌شد. پدیده محوری این پژوهش مشارکت، همدلی، مرجعیت، حضور خیرخواهانه، حفظ ارتباطات، حمایت از محرومان، حمایت زیست‌محیطی و قدردانی بوده و راهبردهایی همچون روابط اجتماعی، حمایت، آگاه‌سازی، انگیزش، صحه‌گذاری و برنامه‌ریزی را دنبال می‌کرده است. پیامدها نیز به برند ورزشکار، سلامت ورزش، بهبود اجتماعی و ترویج فرهنگ مربوط می‌شد. این پژوهشگران پیشنهاد نمودند که مدیران ورزشی می‌توانند با به‌کارگیری مدل مسئولیت اجتماعی ورزشکاران و تمرکز بر توسعه مؤلفه‌های آن، مشارکت اجتماعی ورزشکاران و در پی آن مشارکت جامعه را تحت تأثیر قرار داده و اهداف اجتماعی ورزش را در جامعه محقق سازند (*Bibikobadi & et. al, 2022*).

افروزه و همکاران (۱۳۹۵)، حیطه‌ها و عوامل مؤثر بر مسئولیت اجتماعی باشگاه‌های حرفه‌ای فوتبال ایران را بررسی و شش مقوله فرهنگی ـ اخلاقی، فنی، قانونی، سیاسی و ساختاری مرتبط با چالش‌های مسئولیت اجتماعی را شناسایی کردند؛ همچنین در این

پژوهش اولویت باشگاه‌ها به ترتیب شامل حیطه آموزش، خیریه، اجتماعی، ورزشی، سلامتی، زیست‌محیطی و مدیریتی شناسایی شد (*Afroozeh & et. al, 2016*).

خلیفه سلطانی و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهشی به ارائه مدل مسئولیت اجتماعی سلبریتی‌های ورزشی پرداختند که شامل مسئولیت بشردوستی، مسئولیت اجتماعی، مسئولیت اخلاقی، مسئولیت قانونی، مسئولیت زیست‌محیطی، مسئولیت فرهنگی، مسئولیت اقتصادی و مسئولیت سیاسی بوده است. نتایج این پژوهش نشان داد که با توجه به معروفیتی که سلبریتی‌های ورزشی در سطح جامعه دارند و به‌عنوان الگو در بخش زیادی از جامعه مطرح هستند و از دامنه نفوذ اجتماعی قابل توجهی نیز برخوردارند، مسئولیت‌پذیری آن‌ها در حوزه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، بشردوستانه، زیست‌محیطی و ... باعث خواهد شد تا شرایط بسیار مناسبی برای جامعه ایجاد شود و جامعه به سمت توسعه پایدار حرکت کند (*Khalifeh Soltani & et. al, 2021*).

علوی و همکاران (۱۳۹۷)، نیز در پژوهشی به شناسایی ابعاد مسئولیت اجتماعی ورزشکاران مشهور پرداختند و هشت مقوله اصلی مسئولیت سیاسی، اقتصادی، قانونی، اجتماعی، بشردوستی، زیست‌محیطی، رسانه‌ای ـ خبری و آموزشی ـ ورزشی را شناسایی کردند (*Alavi & et. al, 2020*).

ب) تحقیقات خارجی

Abuin-Penas & et. al. (2020) در تحقیق خود به بررسی مسئولیت اجتماعی و فعالیت‌های خیرخواهانه ورزشکاران حرفه‌ای برای رفع نیازهای فوری اجتماعی در بحران کوید ۱۹ پرداختند و نشان دادند که ورزشکاران حمایت اجتماعی خود را از سه طریق آگاهی‌بخشی به مردم و حمایت از آن‌ها، کمک‌های مالی و دعوت از دیگران، و به اشتراک گذاشتن اطلاعات انجام دادند. این پژوهشگران در ارتباط با آگاهی‌بخشی به مردم و حمایت از آن‌ها نشان می‌دهد که بازیکنان مشهور فوتبال از سراسر جهان مانند لئونل مسی، ایکر کاسیاس، ژاوی هرناندز، ساموئل اتوئو و غیره به آگاهی و حمایت از مشارکت مردم پرداختند. شکل دیگری از تعامل در شبکه‌های اجتماعی توسط ورزشکاران، کمک‌های مالی و دعوت از پیروان برای پیوستن به کمک از افراد محروم بود. در ارتباط با اشتراک اطلاعات نیز بسیاری از ورزشکاران با درک برنامه و مسئولیت اجتماعی خود، با زبان خاصی پیام‌های علمی را انتشارکردند تا اطمینان حاصل شود که پیام‌ها به مخاطبان در سراسر جهان برسد.

Rathonyi (2020) در تحقیق خود دریافتند که هر دو باشگاه فوتبال رئال مادرید و دورتموند واقعاً از جامعه مراقبت می‌کنند. آن‌ها از مؤسسه‌ها، مدارس و برنامه‌های ورزشی حمایت می‌کنند، به افرادی که از محرومیت برخوردار هستند کمک می‌کنند، به حمایت از کودکان به‌عنوان نسل‌های آینده از طریق برنامه‌های آموزشی، ورزشی یا اهدایی می‌پردازند. در ارتباط با حفاظت از محیط زیست، آن‌ها تمام تلاش خود را برای کاهش اتلاف، کاهش انرژی، و به حداقل رساندن مصرف آب انجام دهند. به نظر آن‌ها مهم است که به تماشاگران، حامیان مالی و تأمین‌کنندگان در مورد فعالیت‌هایشان مشاوره دهند و الگوی خوبی برای جامعه باشند.

Rosca (2011) به بررسی وضعیت مسئولیت اجتماعی ۱۲ باشگاه فوتبال در لیگ برتر انگلستان در فصل ۲۰۱۱-۲۰۱۰ پرداخت و به این نتیجه رسید که باشگاه‌ها، برنامه‌هایی شامل برنامه‌های آموزشی، ورزشی، مشارکت اجتماعی، برنامه‌های خانوادگی، فرهنگی، سلامتی و خیریه را جهت انجام مسئولیت اجتماعی باشگاه‌های خود در نظر گرفته‌اند.

*Kolyperas & Sparks (2011)*نیز در تحقیق خود جهت شناسایی حیطه‌های مسئولیت اجتماعی در ۳۸ باشگاه حرفه‌ای فوتبال لیگ‌های معتبر اروپا، حیطه‌های آموزش، رسیدگی به ناتوانان، خیریه، مشارکت اجتماعی، فرهنگ و هنر را شناسایی نمودند.

Arthur & Balsam (2018) دریافتند که بیشتر لیگ‌های ورزشی و نهادهای حاکم به‌طور منظم در اهداف اجتماعی مسئولیت دارند. صنعت ورزش اصول مسئولیت اجتماعی خود را متناسب با مشخصات منحصر به فرد و قابل مشاهده برای خدمت‌رسانی به جامعه تطبیق داده است. در نتیجه لیگ‌ها، تیم‌ها و ورزشکاران تلاش می‌کنند تا از ورزش به‌عنوان وسیله‌ای برای، بهبود سواد، فراهم کردن فرصت شغلی برای دیگران، مبارزه با بیماری و فقر، جلوگیری از مصرف مواد مخدر و پاکسازی محیط استفاده کنند.

Martins & et. al. (2017) در پژوهشی با عنوان مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در بین ورزشکاران نشان دادند که گرایش به اهداف مبتنی بر انجام وظیفه (*Task Orientation*) بیشترین ارتباط را با مسئولیت شخصی و اجتماعی ورزشکاران دارد و نقش فعال مربیان در تقویت انگیزه و درگیری ورزشی تا حد زیادی این نوع مسئولیت‌پذیری را افزایش می‌دهد.

Inoue & et. al. (2011) نیز در پژوهش خود دریافتند که تیم‌های ورزشی ایالات متحده، به دو روش اصلی مسئولیت اجتماعی را اتخاذ می‌کنند. اول، تیم‌ها از طریق برقراری ارتباط با جامعه مانند فعالیت‌های داوطلبانه، حمایت از جامعه، برنامه‌های آموزشی جوانان و

برنامه‌های زیست‌محیطی اقدام به اجرای مسئولیت اجتماعی می‌کنند. دومین روش ایجاد مؤسسه‌های خیریه مستقل برای انجام فعالیت‌های بشردوستانه آنها است.

با وجود گسترش ادبیات پژوهشی در حوزه مسئولیت اجتماعی ورزشکاران، بخش زیادی از مطالعات پیشین بر شناسایی ابعاد، عوامل و مدل‌های نظری متمرکز بوده‌اند و کمتر به بررسی جامع وضعیت کنونی مسئولیت اجتماعی در بستر اجتماعی ایران پرداخته‌اند. در اغلب پژوهش‌ها، تمرکز بر دیدگاه‌های نخبگان، مسئولان یا سلبریتی‌ها بوده و صدای دیگر ذی‌نفعان ورزشی از جمله هواداران، باشگاه‌های کوچک‌تر یا ورزشکاران کمتر شناخته شده کمتر شنیده شده است؛ همچنین با وجود اهمیت رسانه‌های اجتماعی و نقش پررنگ آنان در شکل‌دهی به الگوهای رفتاری ورزشکاران، بررسی نظام‌مند چگونگی بازتاب مسئولیت اجتماعی در رسانه‌ها و افکار عمومی محدود بوده است. از سوی دیگر، در ادبیات پژوهش داخلی، نگاه کل‌گرایانه به ابعاد جامعه‌شناختی و فرهنگی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران ایرانی کمتر مورد توجه قرار گرفته و اغلب به مدل‌سازی یا تحلیل نظری محدود شده‌اند. پژوهش حاضر با تأکید بر زمینه اجتماعی ایران، تکیه بر داده‌های میدانی، و تلفیق دیدگاه‌های کنشگران ورزشی، رسانه‌ها و افکار عمومی، درصدد است این خلأ را پوشش داده و تصویری واقع‌گرایانه‌تر از وضعیت و الزامات توسعه مسئولیت اجتماعی ورزشکاران ارائه دهد.

چهارچوب مفهومی پژوهش

با توجه به کیفی بودن پژوهش، مفاهیم مرتبط در راستای حساسیت نظری مورد توجه این تحقیق قرار داشته است. مسئولیت اجتماعی مفهومی چندوجهی است که از منظر علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی، به معنای تعهد و وظیفه افراد و گروه‌ها در قبال جامعه و دیگر اعضای آن تعریف می‌شود. در ادبیات جامعه‌شناسی، مسئولیت اجتماعی به‌عنوان یک عنصر اساسی در پیوندهای اجتماعی و انسجام گروهی شناخته شده است که علاوه بر تضمین تداوم نظم اجتماعی، نقش مهمی در توسعه پایدار جامعه ایفا می‌کند. از سوی دیگر، در تعاریف مدرن‌تر، مسئولیت اجتماعی فراتر از نقش‌ها و وظایف تعریف‌شده فردی یا نهادی در جامعه است و شامل نگرش‌های اخلاقی، داوطلبانه و توسعه‌گرایانه می‌شود. میلتون فریدمن در سال ۱۹۷۰ مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها را صرفاً افزایش سود سهامداران می‌دانست، اما در دهه‌های بعد، مفهوم مسئولیت اجتماعی گسترش یافت و شامل تعهدات اخلاقی و حمایت از جامعه و محیط زیست نیز شد (*Carroll, 1991*).

در این زمینه، نظریات امیل دورکیم درباره سازمان صنفی می‌تواند راهگشا باشد. اهمیت گروه‌های صنفی برای دورکیم، به دلیل نقش آن‌ها در سازماندهی و قاعده‌مند کردن حیات اقتصادی و اجتماعی جامعه است. او معتقد است اصناف با همه حضور و غیبت‌های خود، سابقه‌ای طولانی داشتند و دلیل آن این است که به «بعضی نیازهای مداوم و اساسی پاسخ می‌دادند» (*Durkheim, 2012*). او به دو مقطع زمانی که اصناف در آن فعالیت موثری داشته‌اند، اشاره می‌کند: اتحادیه‌های صنفی روم باستان و اتحادیه‌های صنفی قرون وسطی، و به توضیح نحوه شکل‌گیری، کارکردها و انحطاط اصناف در ای دو مقطع می‌پردازد. بر اساس توضیحات دورکیم، مهم‌ترین کارکردهای اصناف در جوامع پیشامدرن را می‌توان ذیل سه حوزه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در نظر گرفت.

۱. کارکرد اقتصادی

از دیدگاه دورکیم، صنف «گروهی است متشکل از عوامل یک رشته معین صنعتی که به‌صورت یک پیکر واحد درآمده و سازمان یافته باشد» (*Durkheim, 2013: 13*). در این تعریف، بر دو ویژگی تأکید شده است: اول، سازمان‌یافتگی گروهی از افراد یک حرفه که با آن‌ها به مثابه یک واحد رفتار می‌شود. دوم، تعریف شدن در اقتصاد شهری (با توجه به حرفه‌های صنعتی).

۲. کارکرد اجتماعی

یکی از عوامل اهمیت زیاد دورکیم در بحث سازمان صنفی، تأکید وی بر کارکرد اجتماعی اصناف است؛ همان که دورکیم آن را «کارکرد عادی زندگی مشترک» می‌نامد. در واقع، اصناف اندامی برای حفظ و بقای همبستگی اجتماعی هستند. آن‌ها با فراهم آوردن محیطی که در آن احساسات، افکار و علایق جمعی در قالب یک هویت گروهی شکل می‌گیرد، زندگی اقتصادی میان اعضای صنف را اجتماعی و اخلاقی می‌کنند. بنابراین، منظور از سازمان صنفی، صرفاً ارتباط افراد هم‌خرفه نیست، بلکه به بیان دورکیم، سازمانی صنفی است که حافظ وحدت و امانت‌دار سنت‌ها و اعمال مشترک افراد هم‌حرفه باشد و در صورت لزوم، آنان را وادار به رعایتشان کند (*Durkheim, 2012: 57*). در روم نیز، اصناف زمانی پدیدار شدند که حرفه‌ها دیگر نتوانستند خصلت‌های ویژه خانوادگی داشته باشند و پیوندهای صنفی جای پیوندهای خونی را گرفتند. در واقع، «نظام صنفی یک خانواده بزرگ بود، کیش مشترک،

ضیافت‌های مشترک، مهمانی‌های مشترک، جشن‌های مشترک و گورستان مشترک» (*Durkheim, 2012: 57*).

۳. کارکرد سیاسی

علت انحطاط نظام صنفی قرون وسطی، گسترش بازار از بازار شهری به بازار ملی بود، زیرا این امر، هم موجب ازبین‌رفتن همبستگی سازمان صنفی شهری و محلی شد و هم به دخالت مطلق دولت در امور صنفی انجامید. در واقع، با بزرگ شدن صنعت، فعالیت اقتصادی حرفه‌ها از محدوده شهرها فراتر رفت. در این اوضاع، دولت ناگزیر شد در فعالیت‌های اقتصادی دخالت کند و همان نقشی را که گروه‌های صنفی در گذشته برای حرفه‌های شهری داشتند، بر عهده گیرد. این امر به دخالت مطلق دولت در امور صنفی و انحطاط سازمان صنفی در قرون هفدهم و هجدهم انجامید. به همین دلیل، دورکیم معتقد است که «این گونه دخالت تنظیم‌کننده {دولت}، اگرچه لازم است، نباید به جایی برسد که به دخالت مطلق دولت در امور صنفی و وابستگی دقیق اصناف به دولت بینجامد» (*Durkheim, 2013: 29*).

بنابراین، اصناف دست کم با استقلال نسبی از دولت نباید صرفا بخشی از دستگاه اداری دولت محسوب شوند. بدین ترتیب، گروه‌های صنفی ازجمله ورزشکاران با ویژگی‌ها و کارکردهای خود در سطوح مختلفی فعالیت می‌کنند و واجد قدرت ویژه خود می‌باشند؛ به‌عنوان گروهی از اعضای جامعه دارای یک حرفه معین، یک شخصیت واحد، و سلسله مراتب خاص خود هستند، به‌عنوان یک انجمن مشترک، با رقم زدن نوعی هویت و زندگی جمعی برای اعضای یک حرفه، به‌عنوان منبع همبستگی اجتماعی کارکرد اجتماعی ویژه‌ای دارند، و به‌عنوان یک نهاد مدنی نیز، با برخورداری از رسمیت و استقلال نسبی از قدرت دولت، دارای کارکرد سیاسی هستند. بر این اساس، ورزشکاران نیز به‌عنوان اعضای جامعه به ایفای نقش خود به‌عنوان شهروندان مسئول می‌پردازند. ورزشکاران به‌عنوان چهره‌های عمومی، به‌دلیل نفوذ و دیده شدن گسترده در رسانه‌ها، نقش مهمی در ترویج مسئولیت اجتماعی ایفا می‌کنند. این نقش، فراتر از عملکرد ورزشی، باعث ایجاد تأثیرات مثبت اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی می‌شود. از این رو، در عصر حاضر، انتظار می‌رود ورزشکاران به صورت فعال در پروژه‌های اجتماعی شرکت کنند و با رفتار مسئولانه، الگویی برای جامعه باشند.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با رویکرد کیفی انجام شده است. در این مطالعه، تلاش شده تا ابعاد و مصادیق مسئولیت اجتماعی ورزشکاران ایرانی از خلال واکنش‌های آنان در مواجهه با مسائل اجتماعی، فرهنگی و انسانی تحلیل شود. داده‌های پژوهش از طریق گردآوری مطالب و اخبار منتشر شده در رسانه‌های عمومی (مانند خبرگزاری‌ها، روزنامه‌های ورزشی، صفحات رسمی ورزشکاران در شبکه‌های اجتماعی، و برنامه‌های تلویزیونی تحلیلی) و نیز انجام مصاحبه با افراد مطلع در این حوزه جمع‌آوری شده است. داده‌های گردآوری‌شده از طریق تحلیل مضمون بررسی شدند و تلاش شد مضامین کلیدی پیرامون مسئولیت‌پذیری اجتماعی ورزشکاران شناسایی و دسته‌بندی شوند. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون *Braun & Clarke (2006)* استفاده شد. این روش شامل شش مرحله است: ۱) آشنایی با داده‌ها، ۲) تولید کدهای اولیه، ۳) جستجوی مضامین، ۴) بازبینی مضامین، ۵) تعریف و نام‌گذاری مضامین، و ۶) تهیه گزارش برای افزایش اعتبار داده‌ها، از روش بازبینی توسط مشارکت‌کنندگان و از روش چندزاویه‌نگری داده‌ها استفاده شد. قلمروز زمانی پژوهش نیز مرتبط با ده سال اخیر یعنی از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۳ بوده است.

برای انجام مصاحبه، از میان ورزشکاران، مربیان، خبرنگاران ورزشی و فعالان اجتماعی در ورزش، ۳۰ نفر به‌صورت هدفمند انتخاب شدند. شیوه نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری مورد استثنایی (حاد) بوده است؛ به این معنا که مواردی از رفتارهای برجسته، غیر معمول یا پرواکنش ورزشکاران در زمینه مسئولیت اجتماعی به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. این شیوه انتخاب به شناسایی بهتر ابعاد پنهان و معنادار مسئولیت اجتماعی در بافت ورزش ایران کمک می‌کند. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان این پژوهش در جدول ۱ قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان پژوهش

Table 1: *Demographic Characteristics of Research Interviewees*

شاخص	طبقه‌بندی	تعداد (نفر)	درصد
Index	*Classification*	*Number (persons)*	*Percentage*
جنسیت	مرد	۳۰	۱۰۰
سطح فعالیت ورزشی	ملی	۲۱	۷۰/۰
	باشگاهی	۸	۲۶/۷
	استانی / منطقه‌ای	۱	۳/۳
زمینه فعالیت	فوتبال	۲۳	۷۶.۷
	کشتی	۴	۱۳/۳

شاخص	طبقه‌بندی	تعداد (نفر)	درصد
Index	*Classification*	*Number (persons)*	*Percentage*
	فوتسال	۱	۳/۳
	تکواندو	۱	۳/۳
	دوچرخه‌سواری	۱	۳/۳
محدوده سنی (سال)	۳۲ تا ۷۲ (میانگین ≈ ۴۵)	—	—
سابقه ورزشی (سال)	۱۲ تا ۵۴ (میانگین ≈ ۲۵)	—	—

یافته‌های پژوهش

جدول ۲، ۳۰ مورد از اقدامات و فعالیت‌های ورزشکاران ناظر به موضوع مسئولیت اجتماعی را نشان می‌دهد که هم حوزه‌های متفاوتی را شامل می‌شود و هم در زمینه ورزش‌های مختلفی به انجام رسیده است. این اقدامات به دو شکل فردی و تیمی انجام شده است.

جدول ۲: اقدامات و رویدادهای انجام‌شده در زمینه مسئولیت اجتماعی ورزشکاران

Table 2: *Actions and Events Carried Out in the Field of Social Responsibility of Athletes*

ردیف	توضیح رودیداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
۱	برای آزادی چهار زندانی دیه مسابقه فوتبالی بین تیم‌های نام‌آوران فوتبال کشور و شهدای رزکان کرج در ورزشگاه انقلاب این شهر برگزار شد	جمعه ۲۳ تیر ۱۴۰۳	فوتبالیست‌های پیشکسوت
۲	باشگاه پیکان میزبان یک بازی خیرخواهانه با حضور ستاره‌های سابق فوتبال ایران بود. در جریان این بازی نمادین، جمعی از ستاره‌های تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی ۱۹۹۸ در قالب تیم «ستارگان فدراسیون فوتبال و شهید رضایی مجد» در مقابل تیم «ایثارگران کرمانشاه» به میدان رفتند	۲۲ مهر ۱۴۰۳	باشگاه پیکان
۳	مسابقه دوستانه بین تیم‌های «پیشکسوتان دانشگاه تهران» و «پیشکسوتان تیم ملی ایران» با حضور گسترده و پرشور دانشجویان، اساتید و اهالی ورزش در زمین فوتبال چمن مصنوعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار شد	۶ آبان ۱۴۰۳	معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

ردیف	توضیح رودیداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
۴	او با حضور در یک مؤسسه خیریه در کرج و با توجه به وعده‌ای که به کودکان حاضر در آن پیش از صدرنشینی تیمش داده بود، در کنار آن‌ها لحظاتی شیرین و خاطره‌انگیز را پشت سر گذاشت و وعده داد در صورت قهرمانی پرسپولیس، دیگر اعضای تیم را به همراه خود در این مؤسسه حاضر کرده تا کودکان بی‌سرپرستی که در آن حضور دارند را بیش از این شاد و دلگرم کند. علیرضا چند دست لباس پرسپولیس و هدایایی را تهیه کرد و با خودش به این مرکز خیریه برد تا بین بچه‌ها تقسیم کند و ساعاتی را هم در کنار آنها حضور داشته باشد. بیرانوند به نوبت با تک‌تک بچه‌ها عکس یادگاری گرفت و حتی با آن‌ها فوتبال بازی کرد و بچه‌های حاضر در این مرکز خیریه هم حسابی با دیدن بیرانوند ذوق‌زده شدند	۲۴ دی ۱۴۰۳	علیرضا بیرانوند
۵	احمد نوراللهی و مهدی طارمی دو دستگاه فیزیوتراپی برای آکادمی پرسپولیس خریداری کردند تا بازیکنان آکادمی قرمزها از فیزیوتراپی در خارج از باشگاه بی‌نیاز باشند. محسن خلیلی در این خصوص گفت: بازیکنان آکادمی پرسپولیس این‌جا می‌توانند بحث بازتوانی‌شان را انجام بدهند و ان‌شاءالله بتوانند رشد بکنند	۹ تیر ۱۴۰۳	احمد نوراللهی و مهدی طارمی
۶	اسطوره پرسپولیسی‌ها هر سال در ماه محرم اهالی فوتبال را دور هم جمع می‌کند و در هیئت خود نذری می‌دهد. بسیاری از چهره‌های ورزشی و هنری نیز به هیئت او می‌روند و در آنجا عزاداری می‌کنند. در ماه مبارک رمضان هر سال نیز ضیافت افطاری علی پروین همواره به راه است. او یک بار در حرکتی تحسین برانگیز و زیبا در ضیافت افطاری که توسط شهرداری تهران برپا شده بود حضور یافت و در کنار رفتگران افطار کرد. حضور پروین در این مراسم باعث خوشحالی حاضران شده بود. سلطان پرسپولیسی‌ها در آزادی زندانیان مالی و جور کردن جهیزیه دختران دم بخت نیازمند نیز دستی بر آتش دارد	۱۸ شهریور ۱۳۹۸	علی پروین
۷	آقای گل سابق فوتبال جهان که پیش از این سفیر صلح یونیسف نیز بوده است، تاکنون کمک‌های زیادی به	۱۳ آبان ۱۴۰۳	علی دایی

ردیف	توضیح رویداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
	مؤسسات خیریه کرده است. او سالانه حداقل هزینه تحصیل ۴۰۰ کودک بی‌سرپرست و ۲۰۰ خانوار را می‌دهد و در مدرسه‌سازی و آزادی زندانیان غیر عمد نیز همواره مشارکت داشته است. دایی در طول این سال‌ها ثابت کرده که شهرت و ثروت هرگز باعث نشده که او از کمک به نیازمندان غافل شود		
۸	مهدی مهدوی‌کیا برخلاف بعضی‌ها معتقد است که افراد معروف و ورزشکاران شناخته‌شده باید کارهای خیرشان را اعلام کنند تا بقیه مردم هم به این کار روی بیاورند. از همان زمانی که مهدوی‌کیا در هامبورگ بود، با هم‌تیمی‌هایش به عیادت کودکان سرطانی یا دیالیزی می‌رفت و هدیه می‌برد یا به مرکز خیریه کمک به کودکان آفریقایی کمک می‌کرد. کمک به زلزله‌زدگان گیلان و بم تا کمک ماهانه چند ده میلیون تومانی برای آزادی زندانیان جرایم غیر عمد از دیگر کارهای خیر اوست. او یکی از مؤسسان پویش «کیلومتری برای آزادی» است که افراد شرکت کننده در این پویش ورزشی باید مقدار دویدن روزانه خود را ارسال کنند که به ازای هر ۲ هزار کیلومتر دویدن، ۱۰۰ زندانی جرایم غیر عمد از زندان آزاد شوند	۲۸ مرداد ۱۴۰۲	مهدی مهدوی‌کیا
۹	سید جلال حسینی سال گذشته دو هزار بسته موادغذایی و بهداشتی را به ارزش یک میلیارد تومان به نیازمندان بندر انزلی اهدا کرد	۲۱ فروردین ۱۳۹۹	سید جلال حسینی
۱۰	مهدی طارمی بازیکن تیم اینتر ایتالیا مبلغی از قراردادش با تیم سابق خود پرسپولیس را صرف امور خیریه کرد. ستاره این روزهای فوتبال کشورمان، با انتشار یک نامه در سال ۹۴ درباره این حرکت نوشته بود، قراردادش با پرسپولیس با احتساب برخی شرایط به ۴۰۰ میلیون تومان می‌رسیده که تنها ۱۵۰ میلیون تومان آن را دریافت کرده است. طارمی از باشگاه خواست تا باقی‌مانده این مبلغ صرف استعدادیابی نوجوانان فوتبالی زادگاهش بوشهر و جایزه‌ای ۵۰ میلیون تومانی به نام ناصر حجازی به بهترین گلر فصل قبل لیگ برتر شود	۱۰ خرداد ۱۳۹۴	مهدی طارمی

ردیف	توضیح رودیداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
۱۱	بازیکن سابق استقلال پول یک سال نانوایی محله‌شان در بوشهر را داده تا مستمندها بتوانند نان رایگان بگیرند	۸ مرداد ۱۴۰۱	مهدی قائدی
۱۲	کمک به خانواده‌ای که خدا سه‌قلو به آن‌ها داده و در شبکه‌های اجتماعی خبرساز شده بودند	۱۹ مرداد ۱۴۰۲	سروش رفیعی
۱۳	بازیکن مس رفسنجان که حرف و حدیث‌های زیادی از احتمال بازگشتش به پرسپولیس مطرح بود، چند وقت پیش خبر اقدام انسان‌دوستانه‌اش، مورد توجه کاربران شبکه‌های اجتماعی قرار گرفت. او که سابقه زیادی در کمک کردن به کودکان بی‌بضاعت کشورش دارد و فقط سال گذشته مبلغی حدود ۴۰ هزار دلار به کودکان نیجریه‌ای کمک مالی کرده، در یک اقدام به یاد ماندنی، چهار کودک رفسنجانی از روستای کوثریز معین از توابع رفسنجان را که به دلیل مشکل شدید مالی خانواده‌هایشان مجبور به ترک تحصیل شده بودند، به محل تحصیل خود بازگرداند	۷ دی ۱۴۰۰	گادوین منشا
۱۴	امین حاج محمدی بازیکن سابق تیم فوتبال استقلال تهران در یک برنامه تلویزیونی از کمک به لئوناردو پادوانی یکی از لژیونرهای استقلال گفت. او از باشگاه سابقش خواست تا طلب حدود ۹۰۰ میلیون تومانی‌اش را که به باشگاه بخشیده، برای درمان پادوانی هزینه کند. این بازیکن برزیلی، اسفند سال ۹۶ در بازی استقلال و فولاد از ناحیه جمجمه و گردن دچار آسیب‌دیدگی شدیدی شد که پس از آن نتوانست فوتبال خود را ادامه دهد. عمر فوتبالی این بازیکن به پایان رسیده و او هنوز از باشگاه استقلال طلبکار است	۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۹	امین حاج محمدی
۱۵	چندی پیش، جواد نکونام سرمربی تیم فولاد خوزستان به بیمارستان بقایی دو اهواز رفت تا آرزوی کودکان مبتلا به سرطان را برآورده کند. او چند ساعتی را با این کودکان گذراند، با آن‌ها عکس یادگاری گرفت و پیراهن ورزشی، توپ فوتبال، عروسک و اسباب‌بازی به آن‌ها داد و برق شادی را به چشمان این کودکان هدیه کرد	۲۳ اسفند ۱۴۰۰	جواد نکونام
۱۶	چند وقت پیش «محمد انصاری» بازیکن سابق پرسپولیس	۱۰ فروردین	برانکو ایوانکوویچ

ردیف	توضیح رویداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
	در یک برنامه تلویزیونی درباره کارهای خیر مخفیانه سرمربی پرافتخار پرسپولیس گفت: «دو سه سالی است خانواده دختر ژیمناست‌کار ساکن یکی از شهرستان‌ها بعد از مصدومیت جدی او با افتادن از روی بارفیکس متوجه می‌شوند هر ماه در تاریخی مشخص معادل ریالی ۱۰۰ دلار به حساب‌شان واریز می‌شود. بعد از پیگیری زیاد متوجه می‌شوند برانکو به آن‌ها کمک می‌کند»	۱۴۰۱	
۱۷	ژنرال آبی‌ها هم یکی از ورزشی‌های فعال در عرصه کارهای خیر است. او علاوه بر شرکت در مراسم مختلفی که به امور خیر اختصاص دارد، بارها شخصاً وارد گود شده و به نیازمندان کمک کرده است. قلعه‌نویی چند سال پیش میهمان برنامه «جشن رمضان» شبکه تهران بود و هنگامی که فهمید دختر بچه‌ای به نام شیرین برای گذران خرج زندگی خود و خانواده‌اش مجبور است شب‌ها از سطل‌های زباله پلاستیک جمع‌آوری کند به شدت تحت تأثیر قرار گرفت و اعلام کرد که حاضر است خرج زندگی شیرین و خانواده‌اش را بپردازد	۱ آبان ۱۴۰۲	امیر قلعه‌نویی
۱۸	کاپیتان تیم ملی کشورمان که اصالتاً کاشانی است با حضور در ستاد دیه زادگاهش، کاری کرد کارستان. احسان حاج صفی بعد از بررسی شرایط زندانیان جرایم غیر عمد در کاشان با یک چک ۱۸۰ میلیون تومانی زمینه آزادی ۹ مرد و یک زن زندانی را فراهم کرد. ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه کاشان در این‌باره توضیح داده بود که مجموع دیه این ۱۰ زندانی ۱.۵ میلیارد تومان بود که شاکیان هم بعد از چند جلسه از ۸۷۰ میلیون تومان این مبلغ گذشتند	۹ تیر ۱۴۰۱	احسان حاج صفی
۱۹	هادی ساعی یکی از حامیان کودکان اوتیسم است و همواره از کمک به کودکان مبتلا به این بیماری دریغ نکرده است. یکی از کارهای تحسین‌برانگیز ساعی این بود که او پس از زلزله بم اعلام کرد که قصد دارد برای کمک به زلزله‌زدگان تمام مدال‌هایش را به حراج بگذارد و آن‌ها را با بالاترین قیمت بفروشد. یکی از خیرین بالاترین قیمت را پیشنهاد داد و همه مدال‌ها را خرید، اما پس از پرداخت	۴ مرداد ۱۳۹۹	هادی ساعی

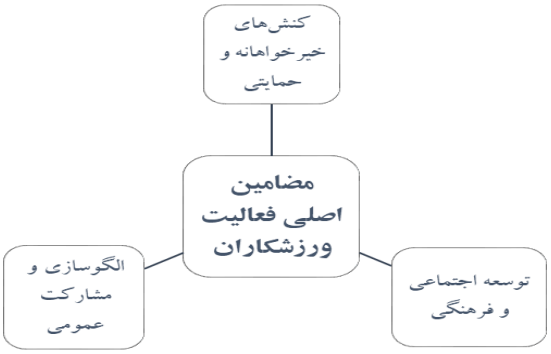
ردیف	توضیح رودیداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
	پول آن‌ها را به ساعی بازگرداند. این اقدام ساعی بازتاب خوبی در رسانه‌های جهان پیدا کرد		
۲۰	به همت محمد انصاری بازیکن سابق تیم پرسپولیس، مسابقه دوستانه فوتبال با عنوان «پاس گل»، بین تیم مداحان اهل بیت (ع) و تیم خیریه شهید هادی در ورزشگاه سهند تهران برگزار شد. عواید مالی این مسابقه صرف خرید کاپشن برای کودکان مناطق محروم کشور شد	۸ دی ۱۴۰۲	مداحان و خیریه شهید هادی
۲۱	پس از اینکه بخشی از پاداش ملی‌پوشان صرف آزادی ۲۰ زندانی در اردبیل شد، امروز نیز با پیگیری علیرضا بیرانوند و وحید امیری حدود ۲۰ زندانی در لرستان از این طریق آزاد شدند و قرار است این رویه در تهران، بوشهر، قزوین، شمال کشور و ... ادامه یابد. البته طبق پیگیری‌های ملی‌پوشان قرار است بخشی از این مبلغ نیز صرف تکمیل ساختمان نیمه‌کاره امدادرسانی به بیماران در یکی از جاده‌های اطراف سیستان و بلوچستان شود	۷ دی ۱۴۰۱	بازیکنان تیم ملی فوتبال ایران
۲۲	یک مدرسه ۳ کلاسه در بخش کورین زاهدان به همت کشتی‌گیر ملی‌پوش کشورمان احسان لشکری و کمک خیرین به بهره‌برداری رسید. این مدرسه با ۸۸ متر مربع زیربنا احداث شده است	۲۵ خرداد ۱۳۹۹	احسان لشکری
۲۳	محمدرضا طالقانی قهرمان اسبق کشتی ایران و رئیس سابق فدراسیون کشتی پای ثابت شرکت در امور خیریه است. او پس از زلزله دلخراش بم با تأثیر از حرکت جوانمردانه جهان پهلوان تختی در زلزله بوئین‌زهرا، گلریزانی برای زلزله‌زدگان بم گرفت که با استقبال اهالی ورزش و هنرمندان روبرو شد. طالقانی در طول این سال‌ها بارها بانی برگزاری مراسم گلریزان برای کمک به نیازمندان نیز شده است. او همچنین برای حفظ شأن پیشکسوتان ورزش هرساله به شکل‌های گوناگون به آن‌ها کمک می‌کند	۱۷ دی ۱۳۹۹	محمدرضا طالقانی
۲۴	رسول خادم با انتشار پستی در صفحه خود در اینستاگرام، خواستار کمک به مردم سیل‌زده دشتیاری شد. قهرمان سابق المپیک و جهان که پنج سال پیش از ریاست	۱۳ اسفند ۱۴۰۲	رسول خادم

ردیف	توضیح رویداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
	فدراسیون کشتی و عضویت در هیئت رئیسه اتحادیه جهانی کشتی کناره گرفت، بازهم در صف نخست کمک به مردم آسیب‌دیده قرار گرفت		
۲۵	به گزارش «ورزش سه»، کریم باقری مربی تبریزی فوتبال ایران که پیش از این در زلزله تبریز نیز نقشی پررنگ برای جمع‌آوری کمک‌های مردمی ایفا کرده بود، بار دیگر دست به کار شده تا این بار به زلزله‌زدگان خوی کمک کند. او در پستی اینستاگرامی نوشته: «مردم عزیز، هم اکنون خوی به کمک ما نیاز دارد، مانند همیشه در کنار هم باشیم»	۱۱ بهمن ۱۴۰۱	کریم باقری
۲۶	خانواده بزرگ دوچرخه‌سواری نیز با برپایی پویش «هم-رکابان خیر» قصد دارند پا به این عرصه گذاشته و با پرداخت کمک‌های مالی، بخشی از نیازهای درمانی و مایحتاجی هموطنان عزیزمان را در استان سیستان و بلوچستان تأمین کنند. از سوی هیئت دوچرخه‌سواری استان سیستان و بلوچستان حساب بانکی به نام «هم-رکابان خیر» باز شده و در اختیار عموم خانواده بزرگ دوچرخه‌سواری قرار می‌گیرد. امید است یک‌دلی و یک-صدایی خانواده بزرگ ورزش امروز در سراسر ایران عزیزمان به گوش مردم عزیز سیستان و بلوچستان برسد	۲۹ بهمن ۱۳۹۹	هیأت دوچرخه‌سواری استان سیستان و بلوچستان
۲۷	یکی از خوش‌اخلاق‌ترین مدافعان فوتبال ایران و بازیکن فعلی مس رفسنجان، طلب سه میلیاردی‌اش از باشگاه پرسپولیس را در اقدامی زیبا در اختیار خیریه حضرت رقیه (س) قرار داد تا هزینه خرید و تهیه جهیزیه چند زوج کم-بضاعت جور شود	۲۹ تیر ۱۴۰۱	محمد انصاری
۲۸	در تمرین امروز استقلال یک هوادار معلول طرفدار آبی-پوشان در کمپ مرحوم ناصر حجازی حاضر شده بود. فرهاد مجیدی پس از اطلاع از حضور این کودک به صورت خصوصی به دکتر ستوده اعلام کرد به خانواده آن هوادار بگوید تمام هزینه‌های مربوط به فیزیوتراپی او را پرداخت می‌کند	۲۹ مرداد ۱۴۰۱	فرهاد مجیدی
۲۹	شاه ماهی فوتسال آسیا که همیشه در امور خیر پیشقدم بوده، تأکید داشت که قبل از حضور در اردوی تیم ملی،	۱۸ آذر ۱۴۰۳	حسین طیبی

ردیف	توضیح رویداد با هدف مسئولیت اجتماعی	تاریخ رویداد	انجام‌دهنده رویداد
Row	*Event Description with Social Responsibility Objective*	*Event Date*	*Event Performer*
	مهدی فتحعلی‌زاده بازیکن تیم ملی فوتسال المپیک ویژه افراد کم‌توان ذهنی را ببیند و در این دیدار صمیمانه پیراهن خود را هم به ایشان هدیه داد		
۳۰	حسن رحیمی دارنده مدال برنز المپیک ریو ۲۰۱۶ با حضور در کوره‌پزخانه‌های اطراف شهر تهران ضمن دیدار با مردم این مناطق کمک‌های جمع‌آوری شده توسط خیرین را میان مردم محروم توزیع کرد. وی همچنین پای درد و دل مردم این مناطق نشست و در جریان مشکلات آن‌ها قرار گرفت	۲۵ مرداد ۱۳۹۹	حسن رحیمی

(منبع: یافته‌های تحقیق)

بررسی اقدامات و برنامه‌های انجام شده توسط ورزشکاران ذیل موضوع مسئولیت اجتماعی نشان می‌دهد که سه مضمون فراگیر اصلی را می‌توان شناسایی نمود که بیانگر جهت‌گیری‌های اصلی مسئولیت اجتماعی در کنش‌های ورزشکاران محسوب می‌شوند.

شکل ۱: مضامین و محورهای اصلی فعالیت ورزشکاران در زمینه مسئولیت اجتماعی

Figure 1: *Main Themes and Axes of Athletes' Activities in the Field of Social Responsibility*

مضمون اول، «کنش‌های خیرخواهانه و حمایتی» است که بیشترین موارد را از موارد بررسی شده به خود اختصاص داده است. این کنش‌ها شامل مواردی همچون کمک به آزادی

زندانیان (موارد: بیرانوند، حاج‌صفی، دایی، مهدوی‌کیا، تیم ملی و ...)، کمک مالی به نیازمندان، تهیه جهیزیه، کمک‌های درمانی (موارد: قلعه‌نویی، محمد انصاری، فرهاد مجیدی، علی پروین و ...) و تأمین مایحتاج روزمره همچون تهیه نان رایگان و بسته‌های معیشتی (موارد: قائدی، سید جلال، رحیمی و ...) می‌باشد. حوزه دوم فعالیت ورزشکاران در زمینه مسئولیت اجتماعی، «توسعه اجتماعی و فرهنگی» است که مواردی همچون مدرسه‌سازی و آموزش (موارد: احسان لشگری، دایی، گادوین منشا)، تجهیز و حمایت از آکادمی‌های فوتبال (نوراللهی، طارمی)، استعدادیابی و پرورش نوجوانان (طارمی ـ جایزه ناصر حجازی) و حمایت از ورزشکاران مصدوم و آسیب‌دیده (امین حاج‌محمدی برای پادوانی) را شامل می‌شود. «الگوسازی و مشارکت عمومی» نیز به‌عنوان حوزه فراگیر سوم مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در این مطالعه احصا شد که برگزاری مسابقات و پویش‌های خیریه (مسابقات دوستانه، پویش کیلومتری برای آزادی، هم‌رکابان خیر)، حضور در مراکز درمانی و خیریه (نکونام، بیرانوند، طیبی)، رسانه‌ای‌کردن رفتارهای نوع‌دوستانه برای الگوسازی (مهدوی‌کیا، دایی، پروین) و الهام‌گیری از اسطوره‌ها و تکرار رفتار جوانمردانه (مثال: پویش‌ها و گلریزان‌های طالقانی به سبک تختی) از آن جمله‌اند.

جدول ۳: دسته‌بندی اقدامات مسئولیت اجتماعی ورزشکاران ایرانی

Table 3: *Classification of Social Responsibility Actions of Iranian Athletes*

نوع ورزش	تعداد موارد	نوع اقدامات انجام‌شده	نمونه‌ها
Type of Exercise	*Number of Cases*	*Type of Actions Taken*	*Examples*
فوتبال	۲۳ مورد	آزادی زندانیان، کمک به کودکان بی‌بضاعت، مدرسه‌سازی، کمک به زلزله‌زدگان، تجهیز مدارس و کتابخانه‌ها، حمایت مالی	علی دایی، علیرضا بیرانوند، مهدی طارمی، علی پروین
کشتی	۴ مورد	مدرسه‌سازی، کمک به سیل‌زدگان، کمک به زلزله‌زدگان، گلریزان برای آسیب‌دیدگان	احسان لشکری، طالقانی، رسول خادم، حسن رحیمی
فوتسال	۱ مورد	دیدار و اهدای پیراهن به بازیکن کم‌توان ذهنی	حسین طیبی
تکواندو	۱ مورد	فروش مدال‌ها برای کمک به زلزله‌زدگان، حمایت از کودکان اوتیسم	هادی ساعی
دوچرخه‌سواری	۱ مورد	پویش جمع‌آوری کمک مالی برای تأمین نیازهای درمانی و معیشتی در مناطق محروم	هیأت دوچرخه‌سواری استان سیستان و بلوچستان

جدول ۳ دسته‌بندی ۳۰ اقدام مسئولیت اجتماعی انجام‌شده توسط ورزشکاران ایرانی را بر اساس نوع ورزش و نوع اقدام آن‌ها نشان می‌دهد. این دسته‌بندی به درک بهتر حوزه‌های جاری فعالیت‌های ورزشکاران در زمینه مسئولیت‌پذیری اجتماعی کمک می‌کند. در این زمینه چند نکته حائز اهمیت است:

- غلبه ورزش فوتبال بر سایر رشته‌ها:

در میان ورزشکارانی که فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی داشته‌اند، ورزشکاران فوتبال بیشترین حضور را دارند (بیش از ۷۵ ٪ موارد). این موضوع با توجه به گستره رسانه‌ای، محبوبیت فراوان و درآمد بالاتر فوتبال نسبت به سایر رشته‌ها قابل توجیه است. بازیکنان فوتبال با نفوذ اجتماعی و مالی بیشتر، فرصت اثرگذاری بیشتری نیز در این زمینه پیدا کرده‌اند، اما خلأ بیشتر در حوزه ورزش‌های دیگر می‌تواند و باید با اقدامات فرهنگی و اجتماعی به موازات برنامه‌های راهبردی در در این زمینه ورزش ایران پر شود. برای نمونه، کشتی به عنوان ورزش سنتی و ملی ایران، با چهار مورد و همچنین حضور اندک رشته‌های دیگر ورزشی همچون فوتسال، تکواندو و دوچرخه‌سواری در حوزه مسئولیت اجتماعی نشان از عدم فراگیری این موضوع مهم اجتماعی در ورزش ایران دارد.

- تنوع اقدامات مسئولیت اجتماعی:

اقدامات شامل طیف وسیعی از فعالیت‌هاست؛ از کمک‌های مالی مستقیم (مثل پرداخت دیه زندانیان یا خرید تجهیزات) تا اقدامات فرهنگی و اجتماعی (مانند برگزاری بازی‌های خیرخواهانه، مدرسه‌سازی، یا پویش‌های اجتماعی). برخی از ورزشکاران ازجمله علی دایی نیز در چند حوزه به‌طور هم‌زمان فعال هستند که نشان از نهادینه شدن نگرش مسئولیت‌پذیری در شخصیت آنان دارد.

- رویکرد فردی و نهادی:

جدول فوق، هم اقدامات فردی ورزشکاران (مانند مهدی قائدی یا مهدوی‌کیا) را نشان می‌دهد و هم اقدامات سازمان‌یافته توسط باشگاه‌ها یا سازمان‌های ورزشی (مانند باشگاه پیکان یا هیئت دوچرخه‌سواری). این تفاوت‌ها می‌تواند مبنای تحلیلی برای بررسی ساز و کارهای نهادینه‌سازی مسئولیت اجتماعی در ورزش ایران باشد. این پژوهش نشان داد که اقدامات فردی میزان بیشتری از فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی ورزشی را نسبت به سازمان‌های

ورزشی در ایران به خود اختصاص داده است که از ضعف این سازمان‌ها و عدم برنامه‌ریزی مدون و نهادی در سیاست‌ها و ساختار آن‌ها حکایت می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی جایگاه مسئولیت اجتماعی در ورزش ایران و از طریق شناسایی زمینه‌های جاری فعالیت ورزشکاران و سازمان‌های ورزشی در این حوزه به انجام رسید. مسئولیت اجتماعی، به‌ویژه در زمینه ورزش، چندبعدی است و می‌تواند شامل حوزه‌های متنوعی را شامل شود. ورزشکاران مشهور، به‌عنوان الگوهای فرهنگی و عاملان هویت‌بخش، نقشی فراتر از مهارت‌های ورزشی دارند و عملکرد اجتماعی آن‌ها می‌تواند موجب تقویت همبستگی، مشارکت مدنی و امید اجتماعی شود. ورزش در چارچوب مطالعات جامعه‌شناختی به مثابه یک پدیده اجتماعی است که جامعه را با خود درگیر کرده و ضمن تحمیل تحولاتی عظیم بر ساختار جامعه، افکار عمومی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد (*Rahmati, 2009*). کوکلی (۲۰۰۹)، ورزش را یکی از فعالیت‌های بارز اجتماعی نامید که گاه به‌عنوان بنیاد هویت اجتماعی شخص به شمار می‌آید. ازاین‌رو، ورزش به عنوان آیین اجتماعی، ابعاد و نفوذی باورنکردنی دارد (*Coakly, 2009*).

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که فعالیت‌های ناظر به موضوع مسئولیت اجتماعی در بین ورزشکاران ایرانی شامل سه محور فراگیر و اصلی «کنش‌های خیرخواهانه و حمایتی»، «توسعه اجتماعی و فرهنگی» و «الگوسازی و مشارکت عمومی» بوده است. مسئولیت اجتماعی ورزشکاران در ایران عمدتاً به صورت داوطلبانه، مقطعی و فردمحور بروز می‌یابد. اکثر اقدامات ثبت شده از سوی چهره‌های شاخص و به‌صورت منفرد و آن هم عمدتاً در زمینه ورزش فوتبال صورت گرفته‌اند و سایر رشته‌ها سهم کمتری از این اقدامات داشته‌اند. این مسأله بیانگر آن است که اولاً فعالین سایر رشته‌های ورزشی در ایران توجه چندانی به موضوع مسئولیت اجتماعی ندارند و ثانیاً نظام حمایت‌گری و ترویجی منظمی برای نهادینه‌سازی مسئولیت اجتماعی در تیم‌ها و سازمان‌های ورزشی وجود ندارد. این در حالی است که باشگاه‌های مطرح دنیا برای مسئولیت‌های اجتماعی اهمیت زیادی قائل بوده و در زمینه‌های مختلف اجتماعی فعالیت دارند. ازجمله این باشگاه‌ها می‌توان از بارسلونا نام برد که در سه حیطه آموزش، سلامت و خیریه فعالیت دارد (*Annual Report & Accounts 2012/2013 Season*)؛ همچنین، باشگاه منچستر یونایتد تمرکز خود را روی برنامه‌های ایمنی و بهداشتی، فرصت‌های برابر، حمایت از کودکان، آموزش و سلامت قرار داده است (*Juan & Paramio,*

2013). اکثر باشگاه‌های ورزشی، گزارش‌های سالیانه فعالیت‌های اجتماعی خود را منتشر می‌کنند و این در حالی است که هیچ گزارش رسمی‌ای از سوی باشگاه‌های ورزشی در ایران ارائه نشده است.

نبود سیاست‌گذاری کلان در زمینه مدیریت سازمان‌های ورزشی، ضعف آموزش اخلاق حرفه‌ای و ترویج مسئولیت اجتماعی در بین ورزشکاران، و عدم پیوند میان اقدامات فردی و اهداف توسعه اجتماعی باعث شده است که اقدامات مسئولیت اجتماعی بیشتر جنبه احساسی، هیجانی و مناسبتی داشته باشند، در حالی که ضرورت دارد مسئولیت اجتماعی ورزشکاران به سمت نیازها و مسائل واقعی کشور در حوزه فرهنگی و ورزشی هدایت گردد. از سوی دیگر، در نبود متولی مشخصی در این زمینه، تحلیل محتوای رسانه‌ها نیز نشان می‌دهد که در فقدان روایت‌های منسجم و راهبردی، برخی از این اقدامات به جای نهادینه‌سازی مسئولیت اجتماعی، به ابزاری برای خودنمایی فردی یا حتی بهره‌برداری تبلیغاتی تبدیل می‌شوند.

بنابراین، پیشنهاد می‌شود نهادهای متولی ورزش کشور (وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌های ورزشی و باشگاه‌های فرهنگی و ورزشی) در راستای توسعه مسئولیت اجتماعی ورزشکاران، رویکردی برنامه‌محور، نظام‌مند و مبتنی بر آموزش و ارزیابی اتخاذ کنند. تدوین «سند ملی مسئولیت اجتماعی ورزشکاران»، طراحی مشوق‌های حقوقی و رسانه‌ای، و آموزش مستمر اخلاق اجتماعی از جمله راهکارهایی است که می‌تواند زمینه‌ساز توسعه پایدار و انسانی‌تر ورزش حرفه‌ای در ایران شود. ازآن‌جا که از دیدگاه جامعه‌شناسی کارکردگرا، ورزش بهترین بستر آموزش اخلاق و ارزش‌های اجتماعی است و می‌تواند ایفاگر نقش بسیار مثبت در جهت تحکیم اخلاق و ارزش‌ها باشد (*Shaji, 2013*) و با توجه به نقش تأثیرگذار اهالی ورزش بر اعضای جامعه، توجه جدی‌تر به مقوله مسئولیت اجتماعی در ورزش و تقویت آن می‌تواند به ارتقاء سطح مسئولیت‌پذیری اجتماعی و بالطبع افزایش همبستگی اجتماعی منجر شود.

References:

Abuin-Penas, J., Babiak, K., Martinez-Patino, M. J. (2020). Athlete's philanthropy and social responsibility communication on social media during COVID-19. Journal of Human Sport and Exercise, in press.

Afroozeh, M. S., Mozaffari, S. A. A., Aghaee, N., Saffari, M. (2016). "Identify Domains and Factors Affecting on Social Responsibility of Professional Football Clubs Iran", Biannual Journal of Sport Development and Management, 5(2): 69-89. (Persian).

Alavi, S., Ghafouri, F., Honari, H. (2020). "Identification Dimension of Social Responsibility of Celebrities Athletes", Sport Management Study, 12(59): 153-76. (Persian).

Arena, M., Azzone, G., Mapelli, F. (2018). "What drives the evolution of Corporate Social Responsibility strategies? An institutional logics perspective", Journal of cleaner production. 171: 345-55.

Arthur, M., Balsam, J. (2018). "Special Issue: Athlete Activism and Sports Social Responsibility", Journal of Legal Aspects of Sport, 28: 118-120.

Bai, N., Haji Enzehayi, Z., Esfahaninia, A. (2019). "The effect of social responsibility and moral atmosphere of the organization on the involvement in the work of employees of sports and youth departments of Golestan province", Journal of Organizational behavior management in sports studies. 5: 20.

Bibikobadi, M. H., Aghaei, N., Nikravan, M. (2022). "Designing a Model for Developing Personal Social Responsibility of Iranian Professional Athletes", Organizational Behavior Management in Sport Studies, 11(1): 43-60. (Persian).

Carroll, A. B. (1991). "The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders", Business Horizons, 34(4): 39-48.

Choi, S. M, Rifon, N. J. (2007). "Who is the celebrity in advertising? Understanding dimensions of celebrity images", the journal of popular Culture. 40(2):304-24.

Coakly, J. (2009). sport in society: Issues and Controversies, (10 th ed) New York: Mc-Graw-Hill.

Durkheim, E. (2012). Sociology lessons; Physics of ethics and law, translated by Seiyed Jamaldin Mousavi, Tehran, Ney Publishing House. (Persian).

Durkheim, E. (2013). The Division of Labor in Society, translated by Bagher Parham, Tehran, Markaz Publishing House. (Persian).

Fu, H, Ye, B. H., Law, R. (2014). "You do well and I do well? The behavioral consequences of corporate social responsibility", International Journal of Hospitality Management. 40: 62-70.

Henderson, C., O'Hara, S., Thornicroft, G., Webber, M. (2014). "Corporate social responsibility and mental health: the Premier League football Imagine Your Goals programme", International review of psychiatry. 26(4): 460-466.

Hinson, R. E., Avornyo, F., Kuada, J., Asante, F. A. (2017). "Corporate social responsibility and international business: examining the nexus and gaps from a developing economy perspective", International Journal of Corporate Social Responsibility. 2: 1-14.

http://www.fcbarcelona.com. Annual Report & Accounts 2012/2013 Season.

Inoue, Y., Kent, A., Lee, S. (2011). "CSR and the bottom line: Analyzing the link between CSR and financial performance for professional teams", Journal of Sport Management. 25(6): 531-549.

Juan, L., Paramio, S. (2013). Accessibility and Disability CSR Polices in Football: the Case of Manchester United FC, A seminar as part of the Sport Business Centre Seminar Series, Universidad Autónoma de Madrid, Spain.

Khalifeh Soltani, M., Goudarzi, M., Dehghan ghahfarokhi, A., Alidost Ghahfarokhi, E. (2021). "Organizational Behavior", Management in Sport Studies, 8(29): 29-48. (Persian).

Kolyperas, D., Sparks, L. (2011). "Corporate Social Responsibility (CSR) communications in the G-25 football

clubs", International Journal of Sport Management and Marketing.10(1): 83-103.

Lockett, A., Moon, J., Visser, W. (2006). "Corporate social responsibility in management research: Focus, nature, salience and sources of influence", Journal of management studies. 43(1): 115-136.

Martins, P., Rosado, A., Ferreira, V., Biscaia, R. (2017). "Personal and social responsibility among athletes: The role of self-determination, achievement goals and engagement", Journal of human kinetics. 57(1): 39-50.

Miller, A. R., Balsam, J. S. (2018). "Guest Editors' Introduction to JLAS Special Issue on Athlete Activism and Sports Social Responsibility", J Legal Aspects Sport. 28: 118.

Mirmohammadi, S. M., Rahimian, M., Abedini, M. (2018). "Perception of Corporate Social Responsibility and In-Role and Extra-Role Performance: Mediating Role of Work Attitude", Management Research in Iran, 21(2): 137-155.

Montazeri, A., Talebpour, M., Andam, R., Kazemnejad, A. (2017). "Measuring corporate social responsibility in sport industry: Development and validation of measurement scale", Annals of Applied Sport Science. 5(2): 97-114.

Rahmati, M. M. (2009). Sociology of Sports Violence, First Edition, Tehran, Elmi -Farhangi Publishing Company. (Persian).

Rathonyi-odor, K., Bacsne, E., Muller, A., Bacs, Z., Rathonyi, G. (2020). "How Successful Are the Teams of the European Football Elite off the Field?", CSR Activities of the Premier League and the Primera Division. Int. J. Environ. Res, Public Health. 17: 7534.

Rosca, M. (2011). "Corporate Social Responsibility in English Football: History and Present", Management & marketing. 6(2): 327-346.

Shaji, R. (2013). Sociology of football, new approaches and theories, Naghde Afkar Publishing. (Persian).

Singer, J. N. (2016). An Exploratory Study of Professional Black Male Athletes' Individual Social Responsibility (ISR). The Ethics of Sport: Essential Readings. 242.

Social Responsibility of Athletes in Iran; A Study from the Perspective of Sociology of Sport

Seyed Pouya Rasoulinejad[1], *Alireza Tarkhan*[2]

DOI: 10.22055/QJSD.2025.50602.3136

Abstract:

One of the fundamental factors for the survival of any society is social responsibility. All individuals, organizations, and trades, in addition to their specialized tasks, also have duties towards society, the attention to which can lead to solving many problems in society and maintaining and strengthening social solidarity. In the meantime, the social responsibility of athletes, as one of the important and influential trades of society, is of particular importance. This research aimed to investigate the social responsibility of athletes in Iran and was conducted using a qualitative method. In this research, the actions and activities of prominent Iranian athletes regarding the issue of social responsibility were examined using a sampling method of exceptional cases in the ten-year period from 1394 to 1403. The results of this research showed that the actions of athletes in the field of social responsibility include three major and comprehensive themes: "benevolent and supportive actions", "social and cultural development", and "modeling and public participation". Also, individual actions have accounted for a greater proportion of sports social responsibility activities than sports organizations in Iran, which indicates the weakness of these organizations and the lack of documented and institutional planning in their policies and structures. Finally, it was suggested that the country's sports institutions adopt a program-oriented, systematic, and education-based approach to developing athletes' social responsibility. Developing a "National Document on Athletes' Social Responsibility," designing legal and media incentives, and continuous education in social ethics are among the solutions that can pave the way for a more sustainable and humane development of professional sports in Iran.

Key Concepts: *Social Responsibility, Athletes, Supportive Actions, Social and Cultural Development, Sociology of Sports*

[1] Assistant Professor of Islamic Social Sciences, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran (Corresponding Author), sp.rasoulinejad@ut.ac.ir.

[2] Master of Sociology of sports, Department of motor behavior and sports psychology, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Tehran, Tehran, Iran, alireza.tarkhan@ut.ac.ir.

© 2019 by the authors. Licensee SCU, Ahvaz, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).